

mogla objediniti sve dostupne informacije o Kožičiću i njegovu djelu.

Ovaj znanstveni skup, kao što je bio i prethodni *Šimun Kožičić Benja i njegovo doba*, održan 1988. godine u povodu 450. obljetnice Kožičićeve smrti,⁷ poticaj je za daljnja istraživanja živo-

⁷ *Zbornik radova o Šimunu Kožičiću Benji*. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za filološke znanosti. Zagreb 1991.

ta, djela i uloge znamenitoga biskupa, govornika, diplomata, glagoljaškoga humanista, prevoditelja, pisca, redaktora i izdavača Šimuna Kožičića Benje. Važan prilog tome bit će i predstavljeni radovi od kojih je većina objavljena u časopisu riječkoga Filozofskoga fakulteta *Fluminensia*, god. 24 (2012), br. 1.

BLANKA CEKOVIĆ

ZNANSTVENI SKUP
»ZADARSKI FILOLOŠKI DANI IV«
ZADAR (30. 9. – 1. 10. 2011.)

U Zadru je 30. rujna i 1. listopada 2011. godine održan četvrti po redu Međunarodni znanstveni skup *Zadarski filološki dani*. Skup je organizirao Odjel za kroatistiku i slavistiku Sveučilišta u Zadru koji je 2005. godine pokrenuo *Zadarske filološke dane* s namjerom da se svake dvije godine u Zadru i u jednome mjestu u zadarskome kraju održi znanstveni skup. Ovaj je put skup bio posvećen Višnji Rister, prerano preminuloj profesorici zadarskoga Filozofskoga fakulteta, u povodu desete godišnjice njezine smrti. Prvi dan svoja su predavanja održali izlagači iz više zemalja: Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Njemačke, Rusije, Srbije i Ukrajine. U večernjim satima isti je dan u zadarskoj Znanstvenoj knjižnici predstavljen zbornik radova »Zadarski filološki dani III« s prethodnoga skupa održana 2009. godine u Zadru i Ninu.

Drugi dan slijedio je izlet u nekoliko paških mjesta poznatih po svojim gastronomskim specijalitetima. Nakon obilaska mjesta Kolan i čuvene kolanke sirane, skup je završio zajedničkim ručkom u Mandrama na Pagu.

Skup se sastojao od triju tematskih cjelina podijeljenih u četiri sekcije: *Ivo Andrić* (sekcija A), *Zadarsko područje u srednjem vijeku: jezična i književna problematika* (sekcija B) i *Suvremena slavenska književna produkcija* (sekcija C i C1). Nakon što su na prijašnjim skupovima neke tematske cjeline bile posvećene zadarskim književnicima, istražiteljima, kao i općenito zadarskom kraju kao dijelu mediteranskoga područja, na ovome je skupu jedna od tematskih cjelina bila *Zadarsko područje u srednjem vijeku* tijekom koje su sudionici različitih filoloških disciplina izlagali o lingvističkim, književnim i

stilističkim osobitostima tekstova zadarske srednjovjekovne baštine.

Većina predavanja u sekciji B bila je posvećena glagoljaškoj problematici zadarskoga područja, koje je nezaobilazna sastavnica hrvatske glagoljaške ostavštine općenito. Pregled glagoljaške zadarske baštine iznijela je Marinka ŠIMIĆ u radu *Glagoljski rukopisi Pašmana i Ugljana*, koja je tijekom svojeg izlaganja govorila o rukopisima koji su pronađeni, napisani ili koji su bili u uporabi u zadarskoj sredini: *Pašmanski brevijar*, *Regula sv. Benedikta*, *Tkonski zbornik*, brojni fragmenti brevijara i psaltira, matice krštenih i umrlih.

Posebnu su pozornost istraživači posvetili tekstovima zapisanima u glagoljskim zbornicima koji potječu ili su pronađeni na zadarskome području. Tekstovi iz ukupno četiriju rukopisnih zbornika (*Tkonskoga*, *Klimantovićeve*, *Fatevićeve* i *Ivančičeva zbornika*) bili su tako predlošcima u referatima lingvističke i književno-stilistike tematike. Jezičnim temama bilo je posvećeno izlaganje *Nepromjenjive riječi u Ivančičevu zborniku* Tanje KUŠTOVIĆ. Autorica je s namjerom da prouči jezične osobine jednoga zadarskoga srednjovjekovnoga književnoga teksta, analizirala nepromjenjive riječi (priloge, prijedloge, veznike, čestice) u *Ivančičevu zborniku* za koji se pretpostavlja kako je bio namijenjen franjevcima trećorrecima čije je središte bilo u Zadru. Katarina LOZIĆ KNEZOVIĆ u radu *Kustacioni pokornih iz Klimantovićeve zbornika I* obradila je leksičke osobine

konstitucija koje je Šimun Klimantović zapisao na redodržavnom zboru održanom na Galevcu pokraj Ugljana 12. travnja 1492. godine. Stajališta o tome kako se u konstitucijama odražava živi govorni jezik Klimantovićeve vremena temelji na brojnim romanizmima koji su u zbornik ušli preko čakavštine te na kroatizmima koji su u leksik teksta ušli izravnim utjecajem govornoga hrvatskoga jezika.

Književnoj problematici zadarskoga srednjovjekovlja bilo je posvećeno nekoliko referata. Tekstovi iz *Tkonskoga zbornika* bili su predmetom dvaju izlaganja. Slavomir SAMBUNJAK i Ante TOPČIĆ u radu *Apokalipsa Tkonskog zbornika prema Prenju Isusa s đavlom* usporedili su tekst apokalipse iz *Tkonskoga zbornika* s apokrifom *Prenje Isusa s đavlom* te s *Ivanovim otkrivenjem*, te su proveli analizu na stilističkoj i tematsko-motivskoj razini djela. Izlaganje *Hrvatskostaroslavenski prijevod starozavjetnog apokrifa Diathēkē Abraam (Testamentum Abrahæ) u Tkonskom zborniku* Milice MIKECIN obuhvatilo je leksikološku i gramatičku analizu grčkoga izvornika i prijevoda starozavjetnoga apokrifnoga spisa iz *Tkonskoga zbornika*. Autorica je govorila o utjecaju grčkoga izvornika na hrvatsku redakciju starocrkvenoslavenskoga jezika. Isto je tako usporedila ovaj apokrifni tekst s tekstovima zapisanim u drugim glagoljskim zbornicima (*Oxfordski zbornik*, *Sienski zbornik*, *Petrisov zbornik* te zbornik koji se čuva u knjižnici u Petrogradu a poznat je pod

nazivom *Berčićeva zbirka br. 5*) kao i s pojedinim staroslavenskim prijevodima drugih redakcija. Rad Slavomira SAMBUNJAKA i Ivane PETEŠIĆ *Glagoljski egzempli u tekstu Govorenje od posluha iz Sali na Dugom otoku* obuhvatio je skup tekstova poznatih kao *Govorenje od posluha*, koji se sastoji od teoloških rasprava o određenim temama, a koje su bile namijenjene redovnicima. Tema izlaganja bila su tri egzempli o neposluhu sinova koja su povezana s raspravom o četvrtoj božjoj zapovijedi, a preuzeta su iz knjige *Frato fiorito* talijanskoga autora Valeria Venetiana. Na kraju su autori istaknuli kako je ovom temom zahvaćen samo početak obrade teksta *Govorenje od posluha*. Andrea RADOŠEVIĆ u radu *Korizmene propovijedi u glagoljskom Fatevićevu zborniku* potvrdila je Štefanićevu pretpostavku o tome kako korizmene propovijedi iz *Fatevićeva zbornika* doista odgovaraju propovjedima iz glagoljskoga *Korizmenjaka*, koji je sačuvan u četirima prijepisima (*Kolunićev zbornik, Korizmenjak HAZU sign. III a 19, Greblor kvarezimal, Korizmenjak iz Oporta*). Utvrdila je kako je jedino u *Fatevićevu zborniku* prva korizmena propovijed *Na srijedu 1. posta* sačuvana u cjelini, te da se stoga o *Fatevićevu zborniku* mora govoriti kao o još jednom rukopisu, u kojem je sačuvan prijepis glagoljskoga *Korizmenjaka*. Anica VLAŠIĆ-ANIĆ u izlaganju *Karlobaški crescendo »Kapucinskoga 'Glagoljičkoga bole- ra'«* govorila je o svojim znanstvenim

istraživanjima koje je u kapucinskim samostanima u Varaždinu, Karlobagu i Rijeci provodila u razdoblju od 1994. do 2009. godine. Odnosi se to na brojne glagoljske fragmente koje je autorica pronašla na koricama starih knjiga u kapucinskim knjižnicama.

Nekoliko je radova bilo posvećeno zadarskoj srednjovjekovnoj lingvističkoj problematici. Josip LISAC svoje je predavanje *Kako se je na zadarskom području govorilo potkraj srednjeg vijeka?* posvetio pitanjima čakavštine zadarskoga područja. Istaknuo je kako je riječ o području dvaju čakavskih dijalekata: ikavsko-ekavskoga i ikavskoga tipa, te je najavio kako će se u daljnjim studijama, na temelju usporedbe jezika zapisana u starijim tekstovima i na temelju govornoga stanja, opisivati fonološke i akcenatske osobine dijalekta zadarskoga kraja. Vedran ŽUŽAK u radu *Glagoljski epigrafi zadarskoga područja u 15. stoljeću* govorio je o tome kako bi se dijalektalna slika zadarskoga područja krajem srednjem vijeka mogla upotpuniti na temelju lingvističke analize epigrafskih spomenika. Autor je predstavio popis i katalog svih obrađenih spomenika kao i rječnik svih riječi koje se u pojavljuju na epigrafskim spomenicima.

Irina VOROB'JEVA iznijela je pregled ruskih prijevoda djela hrvatskih autora, kao i pregled ruskih književnih povjesničara koji su pisali o hrvatskoj renesansnoj i baroknoj književnosti, s posebnim osvrtom na dva zadarska velikana starije hrvatske književno-

sti, Petra Zoranića i Jurja Barakovića. Amira TURBIĆ HADŽAGIĆ u izlaganju je *Jezik Povelje Radića Sankovića i župana Bjeljaka Dubrovčanima od 25. 8. 1399. godine* govorila o pitanju književnoga bosanskoga srednjovjekovnoga idioma. Stajalište o supostojanju staroslavenskih i starobosanskih elemenata autorica potvrđuje na jezičnoj analizi ćirilične povelje s kraja 14. stoljeća.

Dio sudionika u sekciji *Zadarsko područje u srednjem vijeku: jezična i književna problematika* održali su predavanja o pojedinim dubrovačkim i kotorskim temama iz doba srednjega vijeka i renesanse. Vanda BABIĆ i Denis VEKIĆ u izlaganju *Od bratovštine do Bokeljske mornarice 809.* govorili su o podrijetlu Bokeljske mornarice za koju smatraju kako potječe od srednjovjekovne staleške bratovštine sv. Nikole

Mornara u Kotoru. Ana je GOSPIĆ u radu *Umnažanje ili izmicanje značenja – lik Pometa u kontekstu suvremenih pristupa i tendencija književne teorije i historiografije* predstavila novo čitanje Držićeva lika Pometa, u kojem je primijenila metode poznate iz psihoanalitičke kritike, novoga historizma i dekonstrukcije.

Po raznolikosti tema i rezultatima novih istraživanja, ovaj je skup nesumnjivo donio vrijedne spoznaje ne samo o zadarskome srednjovjekovlju, nego i o hrvatskoj kulturi općenito. Nadamo se da će ostatak zainteresirane javnosti koja nije prisustvovala usmenom izlaganju sudionika, njihove radove uskoro moći čitati u četvrtome po redu zborniku radova *Zadarski filološki dani*.

ANDREA RADOŠEVIĆ

RADNI SASTANAK KOMISIJE ZA CRKVENOSLAVENSKE RJEČNIKE

(Ljubljana, 22. i 23. listopada 2011.)

Na Filozofskome fakultetu u Ljubljani 22. i 23. listopada 2011. g. održan je sastanak Komisije za crkvenoslavenske rječnike Međunarodnoga komiteta slavistâ na kojem su prisustvovali: Zdenka Ribarová, Václav Čermák i František Čajka iz Praga; Petra Stankovska i Barbara Balantić iz Ljubljane; Viktor Savić iz Beograda te Anica Nazor, Marija Klenovar, Slavomira Ribarova, Jozo Vela i Vida Vukoja iz Zagreba.

Na prijedlog predsjednice Zdenke Ribarove jednoglasno je ustanovljena

kategorija »počasni član« namijenjena dugogodišnjim članovima Komisije koji su crkvenoslavensku leksikografiju zadužili predanim radom na ostvarenju crkvenoslavenskih rječnika. Prvi počasni članovi izglasani su odmah, također jednoglasno i nakon obrazloženja svakog prijedloga: Zoe Hauptová, dugogodišnja suradnica na projektu izrade *Slovnika jazyka staroslověnského*¹ i

¹ Usp. npr. I. MULC, *Završen Slovník jazyka staroslověnského. Slovo 47-49 (1997-1999)*, 357-359.